

V Bruseli 11. decembra 2023
(OR. en)

16761/23

Medziinštitucionálny spis:
2023/0389(NLE)

SCH-EVAL 258
FRONT 416
COMIX 585

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od: Generálny sekretariát Rady
Dátum: 11. decembra 2023
Komu: Delegácie

Č. predch. dok.: 16155/23

Predmet: Vykonávacie rozhodnutie Rady, ktorým sa stanovuje odporúčanie na riešenie nedostatkov zistených v roku 2022 pri hodnotení **Portugalska** zameranom na uplatňovanie schengenského *acquis* v oblasti **riadenia vonkajších hraníc**

Delegáciám v prílohe zasielame vykonávacie rozhodnutie Rady, ktorým sa stanovuje odporúčanie na riešenie nedostatkov zistených v roku 2022 pri hodnotení Portugalska zameranom na uplatňovanie schengenského *acquis* v oblasti riadenia vonkajších hraníc, ktoré Rada prijala na svojom zasadnutí 10. – 11. decembra 2023.

V súlade s článkom 15 ods. 3 nariadenia Rady (EÚ) č. 1053/2013 zo 7. októbra 2013 sa toto odporúčanie zašle Európskemu parlamentu a národným parlamentom.

Vykonávacie rozhodnutie Rady, ktorým sa stanovuje

ODPORÚČANIE

na riešenie nedostatkov zistených v roku 2022 pri hodnotení Portugalska zameranom na uplatňovanie schengenského *acquis* v oblasti riadenia vonkajších hraníc

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Rady (EÚ) č. 1053/2013 zo 7. októbra 2013, ktorým sa vytvára hodnotiaci a monitorovací mechanizmus na overenie uplatňovania schengenského *acquis* a ktorým sa zrušuje rozhodnutie výkonného výboru zo 16. septembra 1998, ktorým bol zriadený Stály výbor pre hodnotenie a vykonávanie Schengenu¹, a najmä na jeho článok 15 ods. 3,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) V novembri 2022 sa vykonalo schengenské hodnotenie Portugalska v oblasti riadenia vonkajších hraníc. V nadväznosti na toto hodnotenie bola vykonávacím rozhodnutím Komisie [C(2023) 4300] prijatá správa o zisteniach a hodnoteniach, v ktorej sa uvádzajú najlepšie postupy a nedostatky zistené počas hodnotenia.

¹ Ú. v. EÚ L 295, 6.11.2013, s. 27.

- (2) Mali by sa prijať odporúčania týkajúce sa nápravných opatrení, ktoré má Portugalsko prijať s cieľom riešiť nedostatky zistené v rámci hodnotenia. Vzhľadom na dôležitosť dodržiavania schengenského *acquis*, najmä pokiaľ ide o ochranu vonkajších hraníc a vykonávanie kontrol osôb pri vstupe, by prioritou malo byť vykonanie odporúčaní týkajúcich sa vnútroštátnej správy európskeho integrovaného riadenia hraníc (1), medziagentúrnej spolupráce (4), analýzy rizík (8), národného situačného prehľadu (13), ľudských zdrojov (15), špecializovanej a opakovacej odbornej prípravy (16 a 17) a odhaľovania podvodov v oblasti dokladov (18 a 19).
- (3) Toto rozhodnutie by sa malo zaslať Európskemu parlamentu a národným parlamentom členských štátov.
- (4) Nariadenie Rady (EÚ) 2022/922¹ sa uplatňuje od 1. októbra 2022. V súlade s článkom 31 ods. 3 uvedeného nariadenia by sa nadväzujúce opatrenia a monitorovacie činnosti vyplývajúce z hodnotiacich správ a odporúčaní, začínajúce predložením akčných plánov, mali vykonávať v súlade s nariadením (EÚ) 2022/922.
- (5) Portugalsko by malo v súlade s článkom 21 ods. 1 nariadenia Rady (EÚ) 2022/922 do dvoch mesiacov od prijatia tohto rozhodnutia vypracovať akčný plán na vykonanie všetkých odporúčaní a na nápravu nedostatkov uvedených v hodnotiacej správe. Portugalsko by malo tento akčný plán predložiť Komisii a Rade,

¹ Nariadenie Rady (EÚ) 2022/922 z 9. júna 2022 o vytvorení a prevádzke hodnotiaceho a monitorovacieho mechanizmu na overovanie uplatňovania schengenského *acquis* a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 1053/2013, Ú. v. EÚ L 160, 15.6.2022, s. 1.

ODPORÚČA:

Portugalsko by malo:

1. **Európske integrované riadenie hraníc:** urýchlene zaviesť strategickú koordináciu kontroly hraníc (hraničné kontroly a hraničný dozor) a prideliť dostatočný počet vyškolených zamestnancov na zabezpečenie účinnej správy európskeho integrovaného riadenia hraníc a uceleného vnútroštátneho prehľadu a koordinácie horizontálnych funkcií kontroly hraníc, ako sú mechanizmus kontroly kvality, posúdenie zraniteľnosti, jednotné uplatňovanie postupov, odborná príprava, analýza rizík a riadenie informácií;
2. **Vnútroštátny mechanizmus kontroly kvality a posúdenie zraniteľnosti:** zabezpečiť účinné vykonávanie vnútroštátneho mechanizmu kontroly kvality vzťahujúceho sa na všetky vnútroštátne orgány zapojené do riadenia hraníc; zabezpečiť, aby sa postupy kontroly hraníc systematicky hodnotili v rámci vnútroštátneho mechanizmu kontroly kvality po zániku úrad pre príst'ahovalectvo a pohraničné záležitosti a prenose jeho právomocí;
3. **Vnútroštátny mechanizmus kontroly kvality a posúdenie zraniteľnosti:** vytvoriť vnútroštátnu kapacitu potrebnú na poskytovanie všetkých požadovaných údajov týkajúcich sa posúdenia zraniteľnosti, najmä pokiaľ ide o dozor nad vzdušnými hranicami a plánovanie kapacít kontroly hraníc;

4. **Medziagentúrna spolupráca:** zabezpečiť účinnú medziagentúrnu spoluprácu medzi všetkými vnútroštátnymi orgánmi zapojenými do riadenia hraníc, najmä vykonávaním ustanovení protokolu o spolupráci pre EUROSUR a protokolu o spolupráci medzi úradom pre prístahovalectvo a pohraničné záležitosti a daňovým a colným úradom a uzatváraním osobitných dojednaní a vypracúvaním ročných akčných plánov zahŕňajúcich jasné opatrenia, zodpovedné orgány, lehoty, monitorovací mechanizmus, hodnotenie a nápravné opatrenia s cieľom dosiahnuť súlad s článkom 12 ods. 1 v spojení s článkom 3 ods. 1 písm. e) a článkom 7 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2019/1896 o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži¹;
5. **Analýza rizík:** zaviesť a vykonávať štandardizovaný postup na vypracovanie produktov analýzy rizík týkajúcich sa hraničných kontrol na vzdušných a námorných hraniciach, najmä rizikových profilov a ukazovateľov týkajúcich sa jednotlivcov a dopravných prostriedkov prekračujúcich vonkajšie hranice, ktorý majú vykonávať všetky príslušné zainteresované strany;
6. **Analýza rizík:** vypracovať a vykonávať vnútroštátnu metodiku analýzy rizík v súlade so spoločným integrovaným modelom analýzy rizík, ktorá zahŕňa hraničné kontroly a hraničný dozor a vzťahuje sa na všetky vnútroštátne orgány zapojené do kontroly hraníc s cieľom zabezpečiť spoločný prístup k analýze rizík na všetkých úrovniach ich organizačných štruktúr;
7. **Analýza rizík:** vypracovať vnútroštátny produkt strategickej analýzy rizík zahŕňajúci hraničné kontroly a hraničný dozor;

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1896 z 13. novembra 2019 o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži a zrušení nariadení (EÚ) č. 1052/2013 a (EÚ) 2016/1624, Ú. v. EÚ L 295, 14.11.2019, s. 1 – 131.

8. **Analýza rizík:** zabezpečiť udržateľnosť a jednotnosť praktického uplatňovania analýzy rizík prostredníctvom: vypracovania a vykonávania vnútroštátneho programu odbornej prípravy v oblasti analýzy rizík založeného na spoločnom integrovanom modeli analýzy rizík, ktorý je prístupný analytikom na všetkých úrovniach; zvýšenia počtu zamestnancov určených na vykonávanie úloh analýzy rizík na všetkých úrovniach organizačných štruktúr príslušných orgánov hraničnej kontroly; zavedenia štandardizovaného postupu na výmenu produktov analýzy rizík medzi všetkými úrovňami organizačných štruktúr všetkých príslušných zainteresovaných strán, ako sa vyžaduje v článkoch 15 a 16 Kódexu schengenských hraníc¹;
9. **Analýza rizík:** vykonávať spoločný integrovaný model analýzy rizík v Národnej republikánskej garde na účely vykonávania analýzy rizík pre potreby hraničného dozoru, ako sa stanovuje v článku 29 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2019/1896 o európskej pohraničnej a pobrežnej strážii;
10. **EUROSUR:** zabezpečiť, aby sa všetky incidenty zistené počas postupov hraničnej kontroly nahlasovali národnému koordináčnemu centru v takmer reálnom čase;
11. **EUROSUR:** vytvoriť operačnú vrstvu systému EUROSUR zahrnutím relevantných informácií od všetkých vnútroštátnych orgánov zapojených do námorného dozoru (námorná polícia, námorníctvo a vzdušné sily);
12. **EUROSUR:** vytvoriť a naplniť analytickú vrstvu systému EUROSUR v súlade s článkom 24 ods. 1 písm. c) nariadenia (EÚ) 2019/1896 o európskej pohraničnej a pobrežnej strážii;
13. **Národný situačný prehľad:** vytvoriť komplexný a úplný národný situačný prehľad zahrnutím relevantných informácií od všetkých príslušných orgánov zapojených do kontroly hraníc (úrad pre prísťahovalectvo a pohraničné záležitosti, námorná polícia, námorníctvo, vzdušné sily) v súlade s článkom 25 ods. 2 písm. e) nariadenia (EÚ) 2019/1896 o európskej pohraničnej a pobrežnej strážii;

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399 z 9. marca 2016, ktorým sa ustanovuje kódex Únie o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc) (kodifikované znenie), Ú. v. EÚ L 77, 23.3.2016, s. 1.

14. **Národný plán rozvoja spôsobilostí:** vypracovať národný plán rozvoja spôsobilostí integráciou všetkých relevantných údajov od všetkých vnútroštátnych orgánov zapojených do riadenia hraníc;
15. **Ľudské zdroje:** zabezpečiť dostatočný počet zamestnancov na základe národného strategického plánu pre ľudské zdroje s cieľom zaviesť účinnú, vysokú a jednotnú úroveň hraničných kontrol na vonkajších hraniciach;
16. **Špecializovaná a opakovacia odborná príprava:** vytvoriť systém pravidelnej a systematickej opakovacej odbornej prípravy zameranej na postupy hraničných kontrol vrátane odborných znalostí v oblasti dokladov a na vnútroštátnej úrovni zabezpečiť kapacitu na pravidelné poskytovanie tejto odbornej prípravy príslušníkom pohraničnej stráže; zabezpečiť, aby sa poznatky získané v rámci špecializovanej odbornej prípravy organizovanej agentúrou Frontex riadne šírili medzi príslušných zamestnancov;
17. **Špecializovaná a opakovacia odborná príprava:** ďalej rozvíjať programy odbornej prípravy pre poriadkovú políciu a Národnú republikánsku gardu v súlade so spoločnými učebnými osnovami agentúry Frontex s cieľom poskytnúť dostatočnú úroveň poznatkov a odborných znalostí na vykonávanie účinných hraničných kontrol a hraničného dozoru v súlade s Kódexom schengenských hraníc; odborná príprava by sa mala poskytovať pravidelne a na základe ročného plánovania; mala by zahŕňať odbornú prípravu v oblasti hraničných kontrol v rámci bežnej a osobitnej kontroly, analýzy rizík, odhaľovania podvodov v oblasti dokladov, používania vybavenia a iných relevantných tém;
18. **Odhaľovanie podvodov v oblasti dokladov:** zabezpečiť dostatočný počet vyškolených expertov na doklady na všetkých hraničných priechodoch;
19. **Odhaľovanie podvodov v oblasti dokladov:** zabezpečiť, aby bolo všetko vybavenie potrebné na odhaľovanie podvodov v oblasti dokladov počas bežných a osobitných hraničných kontrol dostupné a systematicky používané na všetkých hraničných priechodoch s cieľom zabezpečiť kapacitu na identifikáciu podvodov v oblasti dokladov;

20. **Vybavenie na hraničný dozor:** vypracovať a vykonávať plán nadobudnutia, údržby a modernizácie mobilných prostriedkov používaných na hraničný dozor a modernizovať vybavenie v súlade s plánom, a to aj efektívnym využívaním finančných nástrojov EÚ;
21. **Plánovanie pre prípad nepredvídaných udalostí:** zrevidovať vnútroštátny plán pre prípad nepredvídaných udalostí tak, aby zahŕňal všetky zložky potrebné na komplexné riešenie možných núdzových situácií na vonkajších hraniciach;
22. **Kvalita a postup hraničných kontrol:** zlepšiť kvalitu bežných hraničných kontrol štátnych príslušníkov tretích krajín a zabezpečiť jednotnú a vysokú úroveň hraničných kontrol;
23. **Kvalita a postup hraničných kontrol:** vykonávať, v súlade s článkom 8 ods. 3 Kódexu schengenských hraníc, dôkladné kontroly tých štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí používajú brány automatizovaného systému hraničnej kontroly;
24. **Kvalita a postup hraničných kontrol:** aktualizovať softvér Passe s cieľom zabezpečiť riadne overenie pravosti cestovných dokladov v súlade s článkom 8 ods. 2 a 3 Kódexu schengenských hraníc;
25. **Kontroly menných zoznamov posádky a cestujúcich na námorných hraniciach:** vyvinúť automatizované riešenie na kontrolu zoznamov posádky a cestujúcich s cieľom vykonávať kontroly na námorných hraniciach účinným spôsobom;
26. **Spracúvanie žiadostí o víza na hraniciach:** zabezpečiť, aby bolo udeľovanie víz na hraniciach rodinným príslušníkom občanov EÚ bezplatné v súlade s článkom 5 ods. 2 smernice 2004/38/ES¹;
27. **Zodpovednosť dopravcov:** zriadiť automatický systém zameraný na vopred poskytované informácie o cestujúcich s cieľom zabrániť manuálnemu spracúvaniu a zvýšiť kvalitu hraničných kontrol;

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS, Ú. v. EÚ L 158, 30.4.2004, s. 77.

28. **Zodpovednosť dopravcov:** zabezpečiť, aby sa prijali všetky potrebné opatrenia, ktorými sa leteckým dopravcom uloží povinnosť poskytovať vopred poskytované informácie o cestujúcich na účely vykonávania kontrol osôb na vonkajších hraniciach, a uplatňovať sankcie voči spoločnostiam, ktoré si neplnia svoju zákonnú povinnosť, ako sa vyžaduje v smernici Rady 2004/82/ES z 29. apríla 2004¹, napríklad stanovením vykonávacích usmernení pre dopravcov a spoľahlivejšieho systému pokút, ktoré sa majú ukladať v prípade pretrvávajúceho neposkytnutia vopred poskytovaných informácií o cestujúcich;
29. **Dozor na námorných hraniciach:** zlepšiť spoluprácu medzi susediacimi miestnymi a regionálnymi jednotkami a situačnú informovanosť prostredníctvom účinnejšej výmeny informácií o umiestnení prostriedkov a iných relevantných údajov o situačnej informovanosti; zvýšiť úroveň prístupu miestnych a regionálnych jednotiek do integrovaného systému dozoru, velenia a riadenia (SIVICC);
30. **Letisko v Lisabone:** zabezpečiť, aby na letisku v Lisabone vykonával hraničné kontroly dostatočný počet príslušníkov pohraničnej stráže a aby sa títo príslušníci pohraničnej stráže zúčastňovali na ďalšej odbornej príprave;
31. **Letisko v Lisabone:** zlepšiť na letisku v Lisabone postupy osobitnej kontroly s cieľom skrátiť čas čakania pre cestujúcich, ktorí podliehajú osobitnej kontrole;
32. **Letisko v Lisabone:** poskytnúť potrebné vybavenie a personál na osobitné kontroly v termináli 2 letiska v Lisabone;
33. **Letisko v Lisabone:** zabezpečiť povinné biometrické overovanie v rámci vízového informačného systému na letisku v Lisabone v súlade s článkom 8 ods. 3 písm. b) Kódexu schengenských hraníc;

¹ Smernica Rady 2004/82/ES z 29. apríla 2004 o povinnosti dopravcov oznamovať údaje o cestujúcich, Ú. v. EÚ L 261, 6.8.2004, s. 24.

34. **Prístav v Lisabone:** zlepšiť infraštruktúru a vybavenie pre bežné a osobitné hraničné kontroly v prístave v Lisabone a poskytnúť dostatočný počet kabín umožňujúcich účinné hraničné kontroly.

V Bruseli

Za Radu

predseda/predsedička
